

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการพัฒนาหลักสูตร

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาตามแนว
กระบวนการทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นกระบวนการทางสังคมสำหรับ
วิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการพัฒนาหลักสูตรจะเสนอ โดยแบ่งออกเป็น
7 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน

ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องของสังคมไทยร่วมสมัยของ

นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการจัดการเรียนการสอน

วิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาของอาจารย์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและ

ในอนาคตของผู้เชี่ยวชาญทางสังคมวิทยา

ตอนที่ 2 ผลการสร้างเอกสารหลักสูตร (ฉบับร่าง)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินเอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากเกณฑ์ประเมินหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตร (ฉบับทดลอง)

ตอนที่ 5 ผลการทดลองใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

1. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
วิชาสังคมไทยร่วมสมัยจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดเจตคติของผู้เรียน
วิชาสังคมไทยร่วมสมัยจากการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 6 ผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตร (ฉบับผลการวิจัย)

ตอนที่ 7 ผลการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 1 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 2	111	31.81
ชั้นปีที่ 3	173	49.57
ชั้นปีที่ 4	65	18.62
รวม	349	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 349 คน ศึกษาอยู่ใน
ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด กล่าวคือ มีจำนวนถึงร้อยละ 49.57

ตารางที่ 2 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	119	34.10
หญิง	230	65.90
รวม	349	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่าตัวอย่างประชากรจำนวน 349 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 65.90

ตารางที่ 3 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามประวัติการศึกษา วิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป

ประวัติการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เคยศึกษา	284	81.38
ไม่เคยศึกษา	65	18.62
รวม	349	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่าตัวอย่างประชากรจำนวน 349 คน ส่วนใหญ่เคยศึกษา วิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป คือ มีจำนวนร้อยละ 81.38

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องของสังคมไทยร่วมสมัยของนักศึกษา

ตารางที่ 4 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเป็นในอีก 10 ปีข้างหน้า

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. อุดมการณ์ของสังคมไทยปัจจุบัน		
- มี	122	34.96
- ไม่มี	226	64.76
2. สังคมไทยควรสร้างอุดมการณ์ชนะภาใหม่หรือไม่		
- ควร	107	30.66
- ไม่ควร	12	3.44
3. ลักษณะอุดมการณ์ของสังคมไทย		
- อุดมการณ์ศักดิ์ดิณา	16	4.58
- อุดมการณ์กึ่งศักดิ์ดิณา กึ่งทุนนิยม	171	49.00
- อุดมการณ์ประชาธิปไตย	74	21.42
- อื่น ๆ	18	5.16
4. อุดมการณ์ที่สังคมไทยควรยึดมั่น		
- เคารพและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเอกลักษณ์ของไทย	153	43.84
- พัฒนาและสร้างสรรคสถาบันทางการเมืองของ ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยที่มั่นคง	140	40.11
- ปรับปรุงระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้เป็นระบบเศรษฐกิจผสมที่มั่นคง ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพ	238	68.20

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
- ยกระดับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ ให้ประชาชนมีชีวิตที่เรียบง่าย ชยัน มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่องคม	143	40.98
- ปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินให้เป็น ประชาธิปไตยที่สะอาด ยุติธรรมและรับใช้ ประชาชนโดยแท้จริง	154	44.13
- อื่น ๆ	24	6.88
5. เอกลักษณะของสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต		
- จงรักภักดีและเห็ดทุนพร ะมหากษัตริย์ และราชบัลลังก์	106	30.37
- รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พร ะมหากษัตริย์	219	62.75
- การยึดเหนี่ยวสถาบันชาติ ศาสนา พร ะมหากษัตริย์	97	27.79
- การยึดมั่นในการปกครองร ะบอบประชาธิปไตย	132	37.82
- การมีคุณธรรม	101	28.94
- การยึดมั่นในศาสนา	68	19.48
- การมีความกตัญญูทศเวหิตต่อผู้พร ะคุณและต่อชาติ	105	30.14
- การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	126	36.10
- อื่น ๆ	15	4.30

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
6. ปัจจัยหรือสาเหตุที่เกิดผลกระทบต่อลักษณะสังคมไทยในปัจจุบัน		
- นโยบายการปกครองประเทศ	147	42.12
- ภาวะเศรษฐกิจ	267	76.50
- ระบบการจัดการศึกษา	136	38.97
- การเมืองภายในประเทศ	98	28.08
- การเมืองระหว่างประเทศ	74	21.20
- ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	211	60.46
- ความเจริญก้าวหน้าทางการติดต่อสื่อสาร	97	27.80
- อื่น ๆ	25	7.16
7. ปัญหาสังคมไทยปัจจุบันเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง		
- การอยู่ดีกินดีของประชาชน	185	53.00
- การว่างงาน	270	79.37
- การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	125	35.82
- การรักษาความปลอดภัยมั่นคงของประเทศ	58	16.62
- การสร้างเสริมจริยธรรมและคุณธรรม	152	43.55
- การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากร	147	42.12
- การรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ	123	35.24
- การให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน	87	24.93
- อื่น ๆ	23	6.59

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
8. วิธีแก้ปัญหาสังคมให้ได้ผล		
- ศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมพร้อมกับ สภาพปัญหาและหาวิธีแก้ไขที่สาเหตุของปัญหา	261	74.79
- หาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรีบด่วน แล้วจึงศึกษาสาเหตุและวิธีป้องกันการเกิด ปัญหาในอนาคต	78	2.06
- ศึกษาวิธีแก้ปัญหาของชนในอดีตเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน	83	23.78
- อื่น ๆ	20	5.73
9. ความพอใจในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน		
- พอใจ	55	15.75
- ไม่พอใจ	283	81.09
10. บทบาทด้านการเมืองในประเทศของนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษา		
- เป็นกลุ่มผู้นำทางการเมืองให้แก่ประชาชนทั่วไป	207	59.31
- เป็นกลุ่มควบคุมกลไกการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย	144	41.26
- เป็นพลังของพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล	29	8.31
- เป็นพลังของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน	15	4.30
- อื่น ๆ	54	15.47

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
11. บทบาทด้านเศรษฐกิจของประเทศของนักศึกษา		
- เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ประหยัด	124	35.53
- เป็นผู้นำการบริโภคสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ	166	47.56
- เป็นผู้ติดตามศึกษาและวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	202	57.88
- อื่น ๆ	28	8.02
12. บทบาทด้านสังคมของชาติของนักศึกษา		
- เป็นผู้พิชิตตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในสังคม	187	53.58
- เป็นกลุ่มผู้นำในการติดตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	115	32.95
- เป็นกลุ่มผู้นำในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม	126	36.10
- เป็นผู้ริเริ่มเขียนวินัย เถารกฎหมายและหลักการของสังคม	233	66.76
- อื่น ๆ	13	3.72
13. บทบาทด้านศาสนาของนักศึกษา		
- เป็นผู้นำด้านกิจกรรมทางศาสนา	59	16.91
- เป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรม	277	79.37
- เป็นผู้เตือนสติศาสนิกชนในสังคม	112	32.09
- อื่น ๆ	17	4.87

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
14. บทบาทค่านิยมธรรม ชนมธรรมนิยมประเพณี ของนักศึกษา		
- เป็นผู้นำค่านิยมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ชนมธรรมนิยมประเพณี	114	32.66
- เป็นกลุ่มผู้นำในการพัฒนาและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ชนมธรรมนิยมประเพณี ที่เฉพาะกับสังคมปัจจุบัน	206	59.03
- เป็นผู้รักษาและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ชนมธรรมนิยมประเพณี	234	67.05
- อื่น ๆ	13	3.72

จากตารางที่ 4 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 349 คน มีความเห็นในเรื่องอุดมการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต ดังนี้คือ ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 64.76 เห็นว่าสังคมไทยปัจจุบันยังไม่มีอุดมการณ์ และร้อยละ 30.66 เห็นว่าควรสร้างอุดมการณ์ขึ้นมา ร้อยละ 49.00 เห็นว่าอุดมการณ์ของสังคมไทยปัจจุบันมีลักษณะเป็นอุดมการณ์กึ่งศักดินากึ่งทุนนิยม ร้อยละ 68.20 เห็นว่าสังคมไทยควรมีค่านิยมอุดมการณ์ที่มุ่งปรับปรุงใหม่ประเทศมีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง ยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ส่วนในเรื่องของเอกลักษณ์ของสังคมไทยนั้น ประชากรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 62.75 ยังคงมีความเห็นให้รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ค่านิยมสำคัญที่เกิดผลกระทบต่อลักษณะสังคมไทยปัจจุบัน ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 76.50 เห็นว่าได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ และปัญหา

สำคัญของสังคมไทยปัจจุบัน ประชากรถึงร้อยละ 79.37 เห็นว่าเป็นเรื่องการว่างงาน สำหรับวิธีแก้ปัญหาสังคมให้ได้นั้น ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 74.79 เห็นว่าควรวิธีการศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมพร้อมกับศึกษาสภาพปัญหาและหาวิธีแก้ไขที่สาเหตุของปัญหา ในด้านความพึงพอใจสภาพสังคมไทยปัจจุบัน ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 81.09 ยังไม่พอใจ ส่วนความเห็นในเรื่องของบทบาทนักศึกษาที่ควรมีต่อสังคมในด้านต่าง ๆ มีดังนี้ บทบาทด้านการเมืองในประเทศ ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ ถึงร้อยละ 59.31 เห็นว่าควรเป็นกลุ่มผู้นำทางการเมืองให้แก่ประชาชนทั่วไป บทบาทด้านเศรษฐกิจในประเทศ ร้อยละ 57.88 เห็นว่าควรติดตามศึกษาและวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจทั้งภายในและต่างประเทศ บทบาทด้านสังคมของชาติ ร้อยละ 66.76 เห็นว่าควรเป็นผู้มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมายและหลักการของสังคม บทบาทด้านศาสนา ร้อยละ 79.37 เห็นว่าควรเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรม และบทบาทด้านวัฒนธรรม ร้อยละ 67.05 เห็นว่าควรเป็นผู้สืบทอดและรักษามรดกทางวัฒนธรรมประเพณี

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

ตารางที่ 5 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.77
30 - 39 ปี	18	33.96
40 - 49 ปี	25	47.17
50 - 59 ปี	8	15.09
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน มีอายุอยู่ในระหว่าง 40 - 49 ปี มากที่สุด คือมีถึงร้อยละ 47.17 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี น้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 3.77

ตารางที่ 6 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	31	58.49
หญิง	22	41.51
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีถึงร้อยละ 58.49

ตารางที่ 7 ร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามจำนวนปีของประสบการณ์การสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย

จำนวนปี	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	6	11.32
6 - 10	8	15.09
11 - 15	9	16.98
16 - 20	20	37.74
21 - 25	7	13.21
26 - 30	3	5.66
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน มีผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยมากที่สุด ในระหว่าง 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.74

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการตั้งวัตถุประสงค์รายวิชา

วัตถุประสงค์รายวิชา	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น	S.D.
1. ใหญ่ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	3.83	มาก	0.90
2. ให้เกิดความเข้าใจและภูมิใจในเอกลักษณ์ของสังคมไทย	3.85	มาก	1.19
3. ให้ทราบปัจจัยและผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมไทยและต่อภาวะเหตุการณ์ในปัจจุบัน	4.43	มากที่สุด	0.66
4. ให้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของคนในอดีตเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสังคมไทยปัจจุบัน	4.00	มาก	0.87
5. ให้มีการเรียนรู้และหาวิธีการศึกษาที่ถูกต้องเพื่อนำวิธีการศึกษานั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4.53	มากที่สุด	0.53
6. เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเป็นสมาชิกของสังคมไทยร่วมสมัย	4.38	มากที่สุด	0.65

จากตารางที่ 8 แสดงว่าผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งวัตถุประสงค์รายวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา ทุกวัตถุประสงค์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่เห็นด้วยมากถึงเห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการจัดเนื้อหา

สังเขปของเนื้อหา	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น	S.D.
1. ประวัติความเป็นมาของสังคมไทยตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน	3.34	ปานกลาง	1.33
2. ลักษณะสังคมไทยในแง่ของพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง	3.83	มาก	1.08
3. ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย	4.32	มากที่สุด	0.72
4. ผลการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในทุกด้าน	4.38	มากที่สุด	0.65
5. วิธีการแก้ปัญหาของคนในสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบัน	3.68	มาก	0.95
6. กระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและการนำกระบวนการเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4.62	มากที่สุด	0.48
7. การแสวงหาวิธีการที่ดีและเหมาะสมเพื่อพัฒนาสังคมไทยรวมสมัย	4.66	มากที่สุด	0.47

จากตารางที่ 9 แสดงว่าผลการแสดงความความคิดเห็นด้านการจัดเนื้อหา 6 ใน 7 หัวข้อ มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่เห็นควมมาก ถึง เห็นควมมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างเห็นควมในระดับปานกลาง 1 หัวข้อ คือ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสังคมไทยตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{x}	ระดับความคิดเห็น	S.D.
1. การบรรยายและซักถาม	4.19	มาก	0.78
2. การอภิปรายและซักถาม	3.83	มาก	1.14
3. การสืบสวนสอบสวน	3.68	มาก	1.00
4. การรวมกิจกรรมชุมชน	3.66	มาก	0.98
5. การศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม	4.16	มาก	0.84
6. การซักถามเพื่อยืนยันความคิดเห็น	4.19	มาก	0.72
7. บทบาทสมมติ	3.06	ปานกลาง	1.12
8. การคิดเชิงอุปนัย	3.33	มาก	1.14
9. การพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์	3.08	ปานกลาง	1.16

จากตารางที่ 10 แสดงว่าผลการแสดงความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง 2 หัวข้อ คือ เรื่องบทบาทสมมติและการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น	S.D.
1. เครื่องฉายภาพขามติระะ - แพนโปรเจกโต	4.19	มาก	0.87
2. สไลด	3.98	มาก	1.19
3. แผนภูมิ	3.94	มาก	1.04
4. วิดีโอ	3.92	มาก	1.08
5. ภาพยนตร์	3.68	มาก	1.40
6. ตัวอย่างกรณีศึกษา	3.89	มาก	1.30

จากตารางที่ 11 แสดงว่าผลการแสดงความคิดเห็นตามการใช้สื่อการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยทุกหัวข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับแนวทางการประเมินผล

แนวการประเมินผล	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น	S.D.
1. การทำรายงานเดี่ยว	4.11	มาก	0.90
2. การทำรายงานกลุ่ม	4.30	มาก	0.79
3. การสอบกลางภาค	4.09	มาก	0.92
4. การสอบปลายภาค	4.19	มาก	0.70
5. การทำกรณีศึกษา เหตุการณ์ ปักหมุด และแนวทางพัฒนาสังคม	4.07	มาก	0.92
6. การแสดงออกในชั้นเรียน	3.92	มาก	0.82
7. การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม	4.11	มาก	0.86

จากตารางที่ 12 แสดงว่าผลการแสดงความคิดเห็นด้านแนวทางการประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ยทุกหัวข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

5. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา
ที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย

ตารางที่ 13 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ดำเนินการปฐมนิเทศวิชาที่สอนในด้านต่าง ๆ

วิธีการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
1. การชี้แจงจุดมุ่งหมายของรายวิชา	39	73.58
2. การอธิบายความสำคัญและขอบเขตของรายวิชา	40	75.48
3. การบอกขอบเขตและหัวข้อสำคัญของเนื้อหาวิชา	38	71.69
4. การชี้แจงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	38	71.69
5. การบอกแนวทางการวัดผลประเมินผล	40	75.48
6. การบอกรายชื่อหนังสือที่ใช้เป็นตำราหรือหลักของวิชา	39	73.58
7. การบอกรายชื่อหนังสือและเอกสารประกอบการศึกษา	38	71.69
8. อื่น ๆ	9	16.98

จากตารางที่ 13 แสดงว่าตัวอย่างประชากรจำนวน 53 คน ได้ดำเนินการปฐมนิเทศวิชาที่สอนในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน แคว้นดำเนินการที่ใช้มากที่สุดได้แก่การอธิบายความสำคัญและขอบเขตของรายวิชา กับบอกแนวทางการวัดผลและประเมินผล โดยมีจำนวนร้อยละ 75.48

ตารางที่ 14 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. อาจารย์ผู้สอนบรรยาย	42	79.24
2. วิทยากรพิเศษบรรยาย	21	39.62
3. นักศึกษาทำรายงานกลุ่ม	34	64.15
4. นักศึกษาทำรายงานเดี่ยว	31	58.49
5. นักศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่ตกลงกันในชั้นเรียน	29	54.71
6. นักศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่อาจารย์เป็นผู้กำหนดให้	22	41.50
7. นักศึกษาอภิปรายซักถามในชั้นเรียน	35	66.03
8. ทำกรณีศึกษาจากการเก็บข้อมูลจากชุมชนและสังคม	16	30.18
9. การศึกษานอกสถานที่	22	41.50
10. การใช้ชุดการสอน	3	5.66
11. การใช้สถานการณ์จำลองและเกม	5	9.43
12. ให้นักศึกษาค้นคว้าแบบวิทยาศาสตร์หรือการแก้ปัญหา	7	13.20
13. การใช้บทบาทสมมติ	7	13.20
14. การจัดนิทรรศการ	15	28.30
15. อื่น ๆ	5	9.43

จากตารางที่ 14 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน นิยมใช้
การสอนแบบบรรยายมากที่สุด คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 79.24

ตารางที่ 15 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ

ประเภทของสื่อการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปภาพ	31	58.49
2. แผนภูมิ	24	45.28
3. เครื่องบันทึกเสียง	10	18.86
4. วีดีโอ	24	45.28
5. สไลด์	27	50.94
6. फिल्मสตริป	4	7.54
7. เครื่องฉายข้ามศีรษะ - แผ่นใส	29	54.71
8. ภาพยนตร์	7	13.20
9. หุ่นจำลอง	2	3.77
10. ของจริง	10	18.86
11. สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	33	62.26
12. อื่น ๆ	2	3.77

จากตารางที่ 15 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมด 53 คน นิยมใช้สื่อการสอนประเภทสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มากที่สุด คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 62.26 และรองลงไปได้แก่การใช้รูปภาพ มีจำนวนร้อยละ 58.49

ตารางที่ 16 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
ด้วยวิธีต่าง ๆ

วิธีการวัดและประเมินผล	จำนวน	ร้อยละ
1. ใ้ทำแบบฝึกหัด	11	20.75
2. มอบหมายงานใ้ทำเป็นครั้งคราว	25	47.16
3. ทำรายงานกลุ่ม	33	62.26
4. ทำรายงานเดี่ยว	30	56.60
5. สังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน	27	50.94
6. สังเกตพฤติกรรมนอกห้องเรียน (ทัศนศึกษา)	12	22.64
7. การแสดงออกขณะอภิปราย	27	50.94
8. การเข้าห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	35	66.23
9. การทดสอบย่อยประจำเดือน	14	26.41
10. การทดสอบโดยไมบอกล่วงหน้า	4	7.54
11. การทดสอบกลางภาค	26	49.05
12. อื่น ๆ	7	13.20

จากตารางที่ 16 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน ใช้วิธีการวัดและประเมินผลต่าง ๆ กัน แต่นิยมมากที่สุด คือ การให้คะแนนการเข้าห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 66.23

ตารางที่ 17 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ใช้แบบทดสอบต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผล

แบบการทดสอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ^บ ข้อสอบแบบอัตนัย ^บ สั้น ๆ	17	32.09
2. ^บ ข้อสอบแบบปรนัย ^บ สั้น ๆ	7	13.20
3. ^บ ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัยปนกัน	28	52.83

จากตารางที่ 17 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน นิยมใช้แบบทดสอบแบบอัตนัยและปรนัยปนกันมากที่สุด คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 52.83

ตารางที่ 18 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่วัดความสามารถนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

ด้านต่าง ๆ ของความสามารถ	จำนวน	ร้อยละ
1. ^บ ความรู้ ^บ ความจำ	26	49.05
2. ^บ ความเข้าใจ	42	79.24
3. ^บ ความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้	36	67.92
4. ^บ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	41	77.35
5. ^บ อื่น ๆ	4	7.54

จากตารางที่ 18 แสดงว่าตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน นิยมวัดความสามารถนักศึกษาด้านความเข้าใจมากที่สุด ถึงร้อยละ 79.24 และรองลงไปก็การวัดความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ร้อยละ 77.35

ตารางที่ 19 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ใช้วิธีการดำเนินการต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาที่ไม่ผ่านการทดสอบ

วิธีดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ใหลงทะเลเบี่ยนเรียนใหม่	13	24.52
2. ใหม่การสอบซ่อม	9	16.98
3. มอบหมายงานใหม่เพิ่มเติม	16	30.18
4. อื่น ๆ	4	7.54

จากตารางที่ 19 แสดงว่าจากตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน นิยมให้นักศึกษาที่ไม่ผ่านการทดสอบทำงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 30.18

ตารางที่ 20 ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอน

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนนักศึกษามากเกินไป	8	15.09
2. เนื้อหาวิชา มากเกินไป	14	26.41
3. ความไม่สะดวกในการจัดทัศนศึกษา	18	33.96
4. เอกสารและตำรา ไม่เพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา	16	30.18
5. อื่น ๆ	7	13.20

จากตารางที่ 20 แสดงว่าจากตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 53 คน มีความเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความไม่สะดวกในการจัดทัศนศึกษา คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 33.96

6. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย

ข้อมูลส่วนนี้เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยเพิ่มเติมจากความคิดเห็นที่ได้รับจากแบบสอบถาม จำนวน 9 คน แยกเป็นข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>เพศ</u>	ชาย 3 คน	หญิง 6 คน	
<u>คุณวุฒิ</u>	ปริญญา เอกทางสังคมศาสตร์		1 คน
	ปริญญา เอกทางสังคมวิทยา		2 คน
	ปริญญา โททางการศึกษา		3 คน
	ปริญญา โทหาอักษรศาสตร์		3 คน

ตำแหน่งทางวิชาการ

รองศาสตราจารย์	2 คน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	5 คน
อาจารย์	2 คน

ประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา

15 - 20 ปี	3 คน
10 - 14 ปี	3 คน
5 - 9 ปี	3 คน

6.2 ความเห็นเรื่องการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

6.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 9 คน มีความเห็นตรงกันว่า การจัดหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะทางการคิดและการค้นคว้าหาความรู้ และเจตคติ

6.2.2 วัตถุประสงค์ของรายวิชา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 9 คน มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถดังนี้

- (1) เพื่อให้ผู้ประวัตความเป็นมาและพัฒนาการของสังคมไทย
- (2) เพื่อให้เกิดความเข้าใจและภูมิใจในตนเองและสังคม
- (3) เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสังคมไทย
- (4) เพื่อให้ทราบปัจจัยและผลกระทบที่มีต่อสังคมและต่อ

เหตุการณ์ปัจจุบัน

- (5) เพื่อให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่าง

เหมาะสม

(6) เพื่อให้สามารถประยุกต์แนวคิดหรืออุดมการณ์ของสังคมไทยในอดีตเข้ากับสังคมไทยในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

นอกจากวัตถุประสงค์ 6 ข้อดังกล่าวแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ยังมีความเห็นเพิ่มเติมที่แตกต่างกัน ไปอีกดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ 2 คน เห็นว่าควรมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสำนึกในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทย และให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ และการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 คน เห็นว่าควรฝึกให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์สังคมไทยปัจจุบัน เพื่อมุ่งหาแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และควรมุ่งพัฒนาความสามารถผู้เรียนในอันที่จะนำหลักการและกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

6.2.3 เนื้อหาวิชา ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 ใน 9 คน เห็นว่าเนื้อหาวิชาควรประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ความรู้พื้นฐานทางสังคมไทย ศึกษาความเป็นมาของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

- (2) ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย
- (3) ประเพณี วัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทย
- (4) การจัดระเบียบทางสังคม สถาบันสังคมที่มีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทย
- (5) สาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนการจัดสวัสดิการทางสังคมและการพัฒนาชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 3 คน เห็นว่าควรจัดเนื้อหาเป็น 3 ส่วน คือ

- (1) ความรู้พื้นฐานทางสังคมไทย ซึ่งประกอบด้วยประวัติความเป็นมาของสังคม ลักษณะโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง
- (2) ความรู้พื้นฐานด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ศิลปะ ของคนในสังคมไทย และอิทธิพลของหัวข้อด้านต่าง ๆ ดังกล่าวที่มีต่อชีวิตของคนในสังคมไทย
- (3) การวิเคราะห์สังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพิจารณาแนวโน้มที่อาจเป็นไปได้ในอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 2 คน เห็นว่าควรให้ศึกษา ประวัติความเป็นมาของสังคมไทย ความรู้พื้นฐานสังคมไทยด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และโครงสร้างของสังคมไทย ลักษณะสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

6.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อการสอน

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 9 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและจำนวนผู้เรียน ถ้ามีเวลาในการสอนน้อย คือ สัปดาห์ละ 2 คาบ และผู้เรียนมีจำนวนมาก ก็จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และอาจมีสื่อการสอนประกอบประเภทสไลด์ ภาพยนตร์ หรือแผ่น โปรเจกเตอร์ โน้ตที่สนที่สำคัญและถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้มีการทัศนศึกษา เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีของผู้เรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 6 คน เห็นว่าการใช้วิทยากรพิเศษนั้น
จำเป็นในกรณีการสอนหัวข้อบางหัวข้อที่ต้องการผู้ชำนาญเฉพาะด้าน แต่ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 3 คน
เห็นว่าไม่จำเป็นต้องใช้วิทยากร

ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 2 คน ให้ความสำคัญกับการสอนวิชาสังคม
ไทยร่วมสมัยให้ได้ผลดีควรเป็นการสอนที่ใหม่ โดดเด่นสำคัญ ๆ ด้วยการบรรยายและวิเคราะห์
ใหญ่เป็นตัวอย่างก่อน ต่อจากนั้นจึงร่วมกันวิเคราะห์หาการใช้หลักเหตุผล

6.2.5 การวัดและประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 9 คน เห็นว่า
การวัดผลควรวัด 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจ อาจวัดด้วยข้อเขียน 2 ครั้ง คือ การ
ทดสอบกลางภาคและการทดสอบปลายภาค ด้านทักษะ วัดได้จากทักษะการคิดและการวิเคราะห์
หาเหตุผล ส่วนด้านเจตคติ วัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน หรือการแสดงออก
ขณะทัศนศึกษา รวมทั้งความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน

แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ลักษณะและ
ความถี่ของการวัดและประเมินผลนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนด้วย ถ้าผู้เรียนมีจำนวนน้อย
อาจวัดและประเมินผลได้บ่อยครั้งขึ้น และอาจใช้การสัมภาษณ์และสอบปากเปล่าเพิ่มเติมด้วยได้

6.2.6 โครงสร้างหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีความเห็น
สอดคล้องกันว่า ควรจัดวิชาสังคมไทยร่วมสมัยเป็นวิชาบังคับพื้นฐานทั่วไป สำหรับนักศึกษาทุกคณะ
วิชา เพราะคนไทยควรจะเรียนรู้เรื่องของไทยก่อนที่จะเรียนรู้เรื่องของสังคมอื่น ๆ

สำหรับจำนวนหน่วยกิต เนื่องจากโครงสร้างวิชาพื้นฐานทั่วไป
บังคับกับหน่วยกิตเพียง 30 หน่วยกิต ดังนั้นวิชาสังคมไทยร่วมสมัยจึงควรเป็นวิชา 2 หน่วยกิต

6.3 คุณลักษณะของผลสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นว่าคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับ
ผู้สอนรายวิชานี้ควรต้องเป็นครูรอบรู้เรื่องพื้นฐานของสังคมไทยทั้งหมด คือรู้มโนทัศน์ทาง
ประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี
และวัฒนธรรม นอกจากนั้นยังต้องเป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อรายวิชานี้และต่อสังคมไทย ทั้งยังมีความ
พอใจที่จะสอนรายวิชานี้ด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 3 คน ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าผู้สอนรายวิชานี้
ยังจะต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและทันต่อเหตุการณ์เสมอ รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
ในการถ่ายทอดความรู้และรู้จักวิธีปลูกฝังเจตคติที่ดีอีกด้วย

7. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและในอนาคตของ
ผู้เชี่ยวชาญทางสังคมวิทยา

7.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีผู้ตอบแบบสอบถาม 3 คน และมีข้อมูลส่วนตัวดังนี้

<u>เพศ</u>	ชาย	3 คน
<u>อายุ</u>	57 ปี	1 คน
	55 ปี	1 คน
	43 ปี	1 คน

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน เป็นศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 คน และ 1 ใน 2 คน ดำรงตำแหน่งผู้บริหารเป็นคณบดี อีก 1 คน เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดำรงตำแหน่งรองคณบดี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

7.2 ทรรศนะที่มีต่อสภาพสังคมไทยปัจจุบัน แยกเป็นทรรศนะด้านต่าง ๆ

ดังนี้

(1) ประชากร ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน เห็นว่าประชากรในสังคมไทย เริ่มจะมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้น และคุณภาพของประชากรยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญอีก 1 คน เห็นว่าอัตราการเพิ่มของประชากร ไม่มีปัญหาเพราะการวางแผนครอบครัวได้ผล ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ให้แนวทางการแก้ปัญหาว่า ควรมีการวางแผนครอบครัวอย่างจริงจัง 1 คน และควรเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของประชากรอย่างจริงจังอีก 2 คน

(2) ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มีความเห็นตรงกันว่า ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากและการใช้พลังงานไม่ประหยัด ขาดประสิทธิภาพควรหาแนวทางแก้ไขด้วยการควบคุมการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างเข้มงวด และผู้เชี่ยวชาญอีก 1 คน มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรแก้ปัญหาค่าผูกขาดและการครอบงำทางการเมืองอันมีผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย

(3) การศึกษา ปัญหาถือการจัดการศึกษาที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และการขยายการศึกษาโดยการขาดการควบคุมคุณภาพผู้เชี่ยวชาญ 2 คน

เห็นว่าการแก้ปัญหาคือ การควบคุมคุณภาพของครูและการจัดงบประมาณด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อีก 1 คน เห็นว่าควรผลิตนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรให้มากขึ้น

(4) การเมืองการปกครอง ผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณต่างกันไปคือ 1 คน เห็นว่าการเมืองอยู่ในมือของกลุ่มผลประโยชน์มากและมีการหาเงินเพื่อหวังผลในการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างน่าเกลียด อีก 1 คนเห็นว่า การเมืองในเมืองไทยยังเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ และอีก 1 คนเห็นว่า การเมืองยังมีการผูกขาด และการครอบงำโดยกลุ่มพ่อค้า นักธุรกิจ ทั้งยังมีปัญหาด้านการใช้สิทธิพลและอำนาจมืด แนวทางการแก้ปัญหาคือ ต้องควบคุมนักการเมืองให้ได้ ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนให้มากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมตรวจสอบทั้งในสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภาและสื่อมวลชน

(5) เศรษฐกิจ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจอยู่ที่ความไม่สมดุลทางโครงสร้าง ปัญหาด้านการกระจายรายได้ ปัญหาที่ทำกินของประชาชน ปัญหาการขยายตลาดส่งออกและปัญหาแรงงานสัมพันธ์ ตลอดจนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจตามแรงผลักดันของผู้ประกอบการทุนธุรกิจระดับสูง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อผู้ประกอบการระดับชาวบ้าน แนวทางการแก้ปัญหาคือการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชนบทให้มากขึ้น

(6) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าปัญหาสำคัญคือ คนไทยยังสนใจเรียนวิทยาศาสตร์น้อย และไม่สนใจวิทยาศาสตร์พื้นฐาน มุ่งแต่สนใจวิทยาศาสตร์ประยุกต์ทำให้ต้องพึ่งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศ แนวทางแก้ปัญหาคือควรส่งเสริมเยาวชนให้สนใจเรียนวิทยาศาสตร์มากขึ้น และควรพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมของตนเอง

(7) การสื่อสารมวลชน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนเห็นว่า ยังไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในชนบท อีก 1 คน มีความเห็นเพิ่มเติมว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนอีก 1 คนเห็นว่ามีการขยายอย่างรวดเร็วในทางปริมาณโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ แนวทางการแก้ปัญหาคือ ควรขยายปริมาณและปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นทั่วประเทศ

(8) สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนเห็นว่า ถูกทำลายมากจนอยู่ในขั้นอันตราย ผู้เชี่ยวชาญอีก 1 คนเห็นว่าอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมทั้งในเมืองและในชนบท เพราะสาเหตุจากการประกอบธุรกิจที่มุ่งแต่ผลกำไร เพียงประการเดียว แนวทาง

แก้ปัญหาคือ จะต้องช่วยกันรณรงค์และรักษาสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งรัฐบาลต้องมีหลงโทษที่เด็ดขาด

(9) โครงสร้างทางสังคม ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น คือ ปัญหาคนมั่งมีกับคนยากจน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้แรงงานกับนายทุน ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุรุษและสตรี 1 คนเห็นว่ามีภารกิจชี้ทางเพศ ส่วนอีก 1 คนเห็นว่าไม่มีปัญหาจริงจังระหว่างเพศในสังคมไทย ปัญหาด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ทุกคนเห็นว่ามีความห่างเหินกันมากขึ้น พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก แนวทางการแก้ปัญหาคือต้องพยายามหาแนวทางไหนที่มีเห็นใจคนจนมากขึ้น กระจายรายได้ให้เป็นธรรมขึ้น และทุกคนต้องลดความเห็นแก่ตัวลง

7.3 ทรรศนะที่มีต่อสภาพสังคมไทยในอนาคต (10 ปีข้างหน้า) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ จะคล้ายคลึงกับปัญหาในปัจจุบัน และหากไม่พยายามหาแนวทางแก้ไขที่ถูกต้องแล้ว ปัญหาเหล่านี้จะร้ายแรงจนถึงขั้นอันตรายได้

ตอนที่ 2 ผลการสร้างเอกสารหลักสูตร (ฉบับร่าง)

หลักสูตรที่สร้างขึ้นเป็นฉบับร่าง หวังจะนำไปตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเป็นฉบับทดลอง มุ่งองค์ประกอบดังนี้คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสิทธิภาพของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและแนวทางการวัดและประเมินผล ในแต่ละองค์ประกอบมีเนื้อหา โดยสังเขปดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทยทั้งในด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคม ซึ่งผลจากความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นเหตุให้วิถีชีวิตประจำวันของคนในสังคมไทยต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย คนในสังคมจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจความเปลี่ยนแปลงนี้ ตลอดจนตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพราะผลจากความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ จากผลการศึกษาศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทย จากทรรศนะของอาจารย์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญทางสังคมไทย ตลอดจนผลจากการศึกษาคุณค่าของมรดกทางสังคมไทยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หวังจะสรุปเป็น

ประเด็นที่ควรศึกษาได้ 3 ประเด็นด้วยกัน คือ (1) ลักษณะสังคมไทย (2) กระบวนการพัฒนาสังคม และ (3) สังคมไทยในอนาคต ในฐานะที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีภาระหน้าที่ผลิตบัณฑิตสาขาต่าง ๆ ออกไปเป็นกำลังในการพัฒนาสังคม จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับเนื้อหาความรู้ความเข้าใจ และได้ฝึกการเรียนรู้ตามแนวกระบวนการทางสังคมใน 3 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น อันจะเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้นำความรู้และกระบวนการต่าง ๆ จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้จริงต่อไปในอนาคต

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในรูปจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป เพื่อพัฒนาผู้เรียน 3 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยร่วมสมัย (2) ด้านเจตคติ เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อสังคมไทยแก่นักศึกษาและการปลุกสำนึกการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (3) ด้านทักษะ เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้ใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

2.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนวิชาสังคมไทยร่วมสมัย มีความรู้ความสามารถและมีพัฒนาการดังนี้

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่อง ประวัติความเป็นมาของสังคมไทย ลักษณะและโครงสร้างที่สำคัญของสังคมไทย แนวคิดหรืออุดมการณ์ที่สำคัญของสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบัน ค่านิยมและวัฒนธรรมไทย หอสมุดสังคม สถาบันสังคม ปัญหาสังคมไทย แนวทางการแก้ปัญหาและการควบคุมป้องกันการเกิดปัญหาในอนาคต ลักษณะสังคมไทยในอนาคต ทางเลือกที่สำคัญในอนาคตของไทย และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกที่ดีในสังคม

2.2.2 เจตคติที่ดีต่อการเป็นสมาชิกของสังคมไทย ความรับผิดชอบในบทบาท ภาระหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังคม

2.2.3 ทักษะในด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างมีกระบวนการ และมีระบบแผน ทักษะด้านกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ทักษะการประยุกต์ใช้หลักการกับสภาพเป็นจริงในสังคม

3. เนื้อหาและประสมการณ

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาและประสมการณให้สอดคล้องและเป็นหนทางไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนั้คือ

3.1 ลักษณะสังคมไทย ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของสังคมไทย ลักษณะและโครงสร้างที่สำคัญของสังคมไทย แนวคิดหรืออุดมการณที่สำคัญของสังคมไทยในอดีต ถึงปัจจุบัน และค่านิยมและวัฒนธรรมไทย

3.2 กระบวนการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย ทฤษฎีสังคม กระบวนการพัฒนาสังคม สถาบันสังคม ปัญหาสังคมไทย และแนวทางการแก้ปัญหาและการควบคุมป้องกันมิให้เกิดปัญหาสังคมไทยในอนาคต

3.3 สังคมไทยในอนาคต ประกอบด้วย ลักษณะสังคมไทยในอนาคตทางเลือก ที่สำคัญในอนาคตของสังคมไทย และบทบาทการ านหาที่ความรับผิดชอบของสมาชิกที่คี่ในสังคม

4. กิจกรรมการ เรียนการสอน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรไว้ 6 รูปแบบ นั้คือ

4.1 รูปแบบการสอนแบบกลุ่มสืบสวนโดยการ ใช้กระบวนการประชาธิปไตย

4.2 รูปแบบการสอนแบบการซักถามเพื่อยืนยันความคิดเห็น : การกระจำงปัญหาสังคม

4.3 รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติเพื่อกิจกษาพฤติกรรมและค่านิยมของสังคม

4.4 รูปแบบการสอนแบบการใช้ความคิดเชิงอุปนัย : การเก็บรวบรวมการจั้ดกระทำข้อมูล

4.5 รูปแบบการสอนแบบการฝึกกระบวนการสืบสวนสอบสวน : จากข้อเท็จจริงไปสู่ทฤษฎี

4.6 รูปแบบการสอนแบบการให้มภาความคิดเชิงสร้างสรรค

5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและประสบการณ์ ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (2) ด้านเจตคติ และ (3) ด้านทักษะ และได้เสนอแนะวิธีการวัดและประเมินผลไว้หลายรูปแบบ เช่น การทดสอบควยข้อเขียน การซักถาม การสอบปากเปล่า การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินเอกสารหลักสูตร

1. คะแนนเฉลี่ยจากเกณฑ์ประเมินเอกสารหลักสูตร

ตารางที่ 21 คะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรในการประเมินเอกสารหลักสูตรในหัวข้อต่าง ๆ

หัวข้อการประเมิน	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม	S.D.
1. หลักการและเหตุผล	4.00	มาก	0.13
2. จุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร	4.04	มาก	0.18
3. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหลักสูตร	3.99	มาก	0.19
4. เนื้อหาและประสบการณ์	4.06	มาก	0.24
5. กิจกรรมการเรียนการสอน			
- รูปแบบการสอนแบบกลุ่มสอบสวน	4.06	มาก	0.21
- รูปแบบการสอนแบบการซักถาม เพื่อยืนยันความคิดเห็น	4.04	มาก	0.17
- รูปแบบการสอนแบบบทบาทสมมติ	4.00	มาก	0.13
- รูปแบบการสอนแบบการใช้ความคิด เชิงอุปนัย	4.09	มาก	0.24

ตารางที่ 21 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม	S.D.
- รูปแบบการสอนแบบกระบวนการ สืบสวนสอบสวน	4.12	มาก	0.25
- รูปแบบการสอนแบบการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์	4.08	มาก	0.24
6. การวัดและประเมินผล	4.10	มาก	0.24

จากตารางที่ 21 แสดงว่าผลการประเมินเอกสารหลักสูตรที่ร่างขึ้นในทุกหัวข้อ
การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยในระดับที่มีความเหมาะสมมาก

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเอกสารหลักสูตร

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเอกสารหลักสูตร

หัวข้อการเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	- ควรขยายหลักการและเหตุผลให้เห็นจุดเด่นของ สังคมไทยที่มีความแตกต่างไปจากสังคมเดิม - ควรปรับเปลี่ยนการใช้คำในหลักการและเหตุผล ให้ชัดเจนและมีเหตุผลรองรับใหม่มากขึ้น 2 จุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

หัวข้อการเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- คือ "...จากนโยบายอันแน่วแน่ของรัฐบาลชุดปัจจุบันที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ... " และ "...การที่สังคมเมืองได้รับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงกว่าสังคมชนบท ทำให้สังคมเมืองมีโอกาสสูงกว่าในการรับอิทธิพลต่าง ๆ จากประเทศทางตะวันตก..."
- ควรเพิ่มขอความที่เน้นความรู้ความสามารถของผู้เรียนในประเด็นที่ 2 กระบวนการพัฒนาสังคม
 - จุดมุ่งหมายทั่วไป ควรปรับดังนี้
 - เพิ่มการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดในหัวข้อด้านความรู้ความเข้าใจ
 - ควรให้อธิบายเพิ่มเติมในด้านความรู้ความเข้าใจ เพียงหัวข้อสำคัญ โดยไม่ต้องบรรยายละเอียดของเนื้อหา
 - จุดมุ่งหมายเฉพาะ ควรปรับดังนี้
 - ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ว่าเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในสิ่งต่อไปนี้ เพราะมีจุดมุ่งหมายด้านเจตคติและทักษะอยู่ด้วย
 - การเรียนจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ระบุพฤติกรรมและลักษณะของสมรรถวิสัย ควรปรับให้อยู่ในลักษณะของสมรรถวิสัยทั้งหมด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

หัวข้อการเสนอแนะ	ขอเสนอแนะ
3. เนื้อหาและประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ควรลดรายละเอียดของจุดมุ่งหมายเฉพาะลงบ้างเพื่อให้ได้ใจจริง - ควรเพิ่มความมั่นใจในหัวข้อ สังคมไทยในอนาคต เป็น สังคมไทยในอนาคตซึ่งเป็นผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ - ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแรงงาน ความสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างชนชั้นและสวัสดิการสังคม กับทางเลือกในอนาคตแนวประชาธิปไตยแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข - ถ้าเป็นไปได้ควรปรับลำดับเนื้อหาใหม่ในบางหัวข้อ และตัดเนื้อหาความรู้สังคมวิทยาออกเพื่อป้องกันความสับสน
4. กิจกรรมการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ควรทบทวนคำแปลของคำว่า Dynamics of Learning Group
5. การวัดและประเมินผล	-

ตอนที่ 4 ผลการแก้ไขปรับปรุงเอกสารหลักสูตร

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้นำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเอกสารหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ คือ

1. หลักการและเหตุผล

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมลักษณะสังคมไทยในปัจจุบันที่มีลักษณะแตกต่างอย่างชัดเจนจากสังคมไทยในอดีต และปรับเปลี่ยนการใช้คำ ตลอดจนเพิ่มน้ำหนักของเหตุผลให้ชัดเจนขึ้นในข้อความทุกตอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ปรับข้อความให้ชัดเจนและเป็นไปได้ในลักษณะของสมรรถวิสัยทุกข้อ และได้ตัดจุดมุ่งหมายบางข้อที่หยาบละเอียดมากเกินไปออกตามข้อเสนอแนะ

3. เนื้อหาและประสบการณ์

ผู้วิจัยได้เพิ่มเนื้อหาต้นแบบงานและสวัสดิภาพสังคม แต่ส่วนอื่นยังคงไว้เช่นเดิม เพราะได้กล่าวอ้างอิงไว้แล้วว่าเป็นเนื้อหาส่วนที่นำมาจากผลการวิจัย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปบรรจุไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สอนส่วนการลำดับเนื้อหาขึ้น เนื่องจากเนื้อหาบางหัวข้อเป็นเรื่องคาบเกี่ยวกัน ผู้สอนสามารถดึงตอนใดตอนหนึ่งมากล่าวถึงได้ในการสอนแต่ละหัวข้อ จึงจัดลำดับใหม่

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ทบทวนคำแปลของคำ *Dynamics of Learning Group* แล้วให้ความหมายใหม่ว่า " พลวัตของกลุ่มการเรียนรู้ "

ตอนที่ 5 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

1. การเตรียมการก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเตรียมเอกสารหลักสูตรซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้กับวิทยากรที่เชิญ

มาสอน

1.2 ผู้วิจัยเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผล 2 ฉบับ คือ แบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมไทยร่วมสมัยและแบบวัดเจตคติของผู้เรียนต่อสังคมไทยร่วมสมัย

1.3 ผู้วิจัยติดต่อคณาจารย์นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 คน เพื่อเริ่มทดลองใช้หลักสูตร

1.4 ผู้วิจัยติดต่อเชิญ อาจารย์อรุณี สกิตยภาคีกุล นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผ่านการอบรมวิธีสอนตามรูปแบบการสอนของจอยซ์และเวล เป็นอาจารย์ผู้สอนร่วมกับผู้วิจัย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

2.1 ผู้วิจัยทดลองใช้หลักสูตรกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม ใช้เวลาทดลองระหว่างเดือนธันวาคม 2532 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2533 รวมทั้งหมด 16 ครั้ง (32 คาบ)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยการอธิบายจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารสังเขปของเนื้อหา วิธีเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

2.3 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.4 สอนเนื้อหาตามกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา ปรากฏ

3.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 23 ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยก่อนและหลังการทดลอง

ระยะเวลา	n	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	26	26.3077	2.811	2.10*
หลังการทดลอง		27.2308	2.819	

$$t_{.05, 25} = 2.06$$

จากตารางที่ 22 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติของผู้เรียน

ตารางที่ 24 ความแตกต่างของเจตคติที่มีต่อวิชาสังคมไทยร่วมสมัยก่อนและหลังการทดลอง

ระยะเวลา	n	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	26	297.1538	36.846	2.19*
หลังการทดลอง		309.5769	26.467	

$$t_{.05, 25} = 2.06$$

จากตารางที่ 23 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อวิชาสังคมไทยร่วมสมัยหลังการทดลอง ดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

3.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

จากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา ปรากฏดังนี้

(1) เอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาและรายละเอียดดีพอสมควร การให้ข้อหนังสืออ้างอิงไว้ทำให้ผู้เรียนสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

(2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า การสอนในรูปแบบการไขกลุ่มสืบสวนน่าสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดและสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลมาตอบปัญหาที่ตนและเพื่อนตั้งขึ้น ผู้เรียน 20 ใน 26 คน พอใจมากกับการสอนในรูปแบบการซักถามเพื่อยืนยันความเห็น เพราะเป็นการช่วยใหญ่จักตนเองมากขึ้น และมีใจกว้างขึ้นเมื่อได้ฟังทรรศนะของผู้อื่น ส่วนอีก 6 คนพอใจรูปแบบการสอนนี้ แต่มีข้อหาเรื่องการแสดงออก คิดว่าทำได้ฝึกมากขึ้นปัญหาที่ตนจะลดลง ผู้เรียนทั้งหมดพอใจรูปแบบการสอนแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง เพราะเป็นเรื่องที่ยากและไม่คุ้นเคย แต่ยอมรับว่าผลที่เกิดขึ้นจากการคิดให้ความแปลกใหม่และน่าสนใจ

(3) การวัดและประเมินผล ผู้เรียนทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่าวิธีการวัดและประเมินผลการทำงานกลุ่มด้วยกลุ่มการทำงานเองนั้นดีมาก เพราะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกชอบ ผู้เรียน 18 ใน 26 คน ไม่เห็นด้วยกับการวัดผลโดยการให้คะแนนการเข้าชั้น เพราะรูปแบบการสอนนี้ผู้ไม่เข้าชั้นยอมเสียเปรียบอยู่แล้ว ผู้เรียน 21 ใน 26 คน ต้องการหารายงานกลุ่ม มากกว่ารายงานเดี่ยว และต้องการเวลาในการศึกษาค้นคว้าแต่ละหัวข้ออย่างน้อย 2 สัปดาห์

ตอนที่ 6 ผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตร (ฉบับผลการวิจัย)

จากผลการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและข้อสังเกตจากอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเข้าสังเกตการเรียนการสอน วิทยากรผู้ร่วมสอน ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนข้อสังเกตของผู้วิจัยเอง มาปรับปรุงรูปแบบการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาและความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

แผนการสอนเดิม แยกการสอนออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ คือ

แผนที่ 1 การสอนแบบกลุ่มสืบสวน ใ้ใช้กับเนื้อหาตอนที่ 1 ลักษณะสังคมไทย

แผนที่ 2 การสอนแบบการซักถามเพื่อยืนยันความเห็น ใ้ใช้กับเนื้อหาตอนที่ 2

กระบวนการพัฒนาสังคม

แผนที่ 3 การสอนแบบการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใ้ใช้กับเนื้อหาตอนที่ 3

สังคมไทยในอนาคต

ผู้วิจัยได้ปรับแผนการศึกษาดังกล่าวมาเป็นแผนการสอนแบบบูรณาการรูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ ทั้ง 6 รูปแบบที่เลือกไว้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบกลุ่มสืบสวนเป็นหลัก และเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนจากกระบวนการและเทคนิคการสอนของรูปแบบอื่น ๆ มาเป็นส่วนประกอบในการจัดกิจกรรมชั้นต่าง ๆ ตามลำดับชั้นการสอนของรูปแบบการสอนแบบกลุ่มสืบสวน

ตอนที่ 7 ผลการพัฒนาหลักสูตร

จากการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทำให้ได้หลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาตามแนวกระบวนการทางสังคมที่มีคุณภาพและเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะผลจากการประเมินเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังจากการทดลองใช้หลักสูตร ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีเจตคติสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลจากการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรทำให้ผู้เรียนมีความพอใจ และมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกประการ

นอกจากผลการประเมินคุณภาพดังกล่าว ผู้วิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา และจากวิทยากร ตลอดจนข้อสังเกตของผู้วิจัยเองมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่าหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาตามแนวกระบวนการทางสังคมที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งด้านเนื้อหา และกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ลักษณะสังคมไทยในสภาพการณ์ต่าง ๆ ตลอดจน

เน้นการเสริมสร้างเจตคติที่ดี และปลูกสำนึกแห่งความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อสังคม อันจะเป็น
แนวทางสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าไปในทางที่พึงปรารถนาต่อไปใน
อนาคต